

(II.)

MAGYAR MŰZSA

*Tiszteletes Tudós Gyöngyössi János Ur külömb külömbféle Alkalma-
tosságokra készített Méltóságos Magyar Verseit meg látván
az alább Irt; ezen Verseket írta.*

Száz Talantomot nyert nagy és Nemes Elme!
Apolló Keblének leg-első fzerelme!
Kinek Gyöngy a' Neved, de Gyöngy az eszed is,
Gyöngy, még Napkeleti, hired is, versed is,
Mellyel valamikor le ülök 's beszéllek,
Szinte Titok-látó Jánosnak itéllek,
Jánosnak; mert fas vagy, valamikor le-ülsz
's Ülve a' párt-öves Saturnusig repülsz
Tenger van kezembenn, tengerenn sétálok
Mint Péter a' mikor mélységidbe szállok
Elmém szép Virágos-táblák közt mulatoz,
Szemem örömebenn könyvekkel harmatoz.
Mikor Gyöngy-Virágos kertedbe be lépek:
's Nyakamba ugranak a' fok százszor-szépek.
Vagy előttem ditső méltóságban járó
Felséges, és fontos gondolatú Máró.
Tfak Polyphémusi egy szemü Lélek volt,
Mely hajdon Násobann elméskedett és szólt.
Pythágorás beléd hozván, Argusá lett,
Kilentzven kilentzet az egy társúl nyert, 's vett.
Egy mesém van mondom nagy Vers-fzerző néked
Fejssd-meg, 's a' tfillagok közzé írom széked.
Száz Arany vólt ára egy ritka madárnak;
Nem akadt fohol tfak egy is ennek párnak,
Egy nagy kintsü Crassus ezt meg-kedvellette,
Meg-vette 's az árát ki is fizetgette
Fizetgette; mert tfak aprónként, naponként
'Tette le, az az, tfak egy egy aranyonként
Te! a' kinek Clió térdet hajd 's bálványoz?
Mond-meg mit téfzen ez, és hova erányoz?

Az a' drága Madár az a' ritka Név, 's Hír,
 Mellyel a' Vers - szerző Gyöngyössi János bir
 Mikor egy egy darab Munkádat le - tetted:
 Egy egy aranyonként akkor fizetgetted.
 Hogyhogy? 's a' Gazdagok mind illy fősvények e'?
 's Ez a' Crassusoknak szabott törvények e'?
 Mit inond a' nagy - fülü Flaccus? a' hik írtok
 Verseket, 's hatalmas tehetséggel birtok:
 Elmétekhez való nagy dólgot vegyetek,
 Illy aprólékságonn ne nebelegjeteK,
 Kicsiny kalitzkába szorit nagy madarat,
 Kövér szántó földönn törpe búzát arat,
 Herculesi tñizmát von kicsiny bábóra,
 Góliátot ültet öklömnyi tñikóra:
 Kinek elméjébenn nagy az ég malasztya,
 's Még is a' dólgoKnak apraját választya.
 Mi egy Hymen? mi egy Lucina fogása?
 Név - nap? 's valakinek arra virradása?
 Mind nagy ugyan, mind jó, 's mind igen szükséges
 's Ha egyszer te írod, mind gyönyörűséges:
 De mindazonáltal a' Haza ezentúl
 Pennás Táborával ellened meg - indul,
 Ha fokkalta nagyobb Mgzattól nem feszülsz
 's Egy hassal hat finges Góliátot nem szülsz
 A' Násznapyi tñimert magadról hát szedd - le,
 És a' köldök mettző Bába ollót tedd - le,
 A' tántzot már bízd a' fiatal fiakra,
 A' tsókolódást az ifjabb ajakakra.
 Fiadra bízd már az édes ölelgetést
 's Feleségedre a' Himeni Ágy - vetést
 Ha raksz, az égre rakj fényes tñillagokat
 Struttz 's Páva tollakkal boríts sifakokat
 Hozzád Indiákról jövő gazdag gálya,
 Sokkal inkább illik a' tengeri pálya.
 Máró is a' mikor Tróját fel - égeti
 Nagyobb, mint mikor tñak juhát fejegeti.

Irta K. Szegenn Erdelyben V. P.

A' ma-

▲' magyarul ki-jött *Derhám Physico Theologiajának* közelebbi jelentését olvasván a' *Magyar Mercuriusból*; ezen verfeket írta az alább írt.

Merkúri! tán *Magyar Eskuláp* támadott
 Bétsbenn? hogy a' halott oly sűrűn tamad otr.
 Tudnillik a' Hamvak híre, és érdeme;
 Mely élet az élet leg-nemesebb neme.
 A' *Derejenn* nem rég halva jövő *Hellnek*
 Tudós érdemei, már ismét lehellnek.
 's Ha nézünk a' Hóldba képzelő szemekkel:
 Ott ül a' több azonn osztozó böltfekekkel
 Most meg *Angliának* egy Czimer-embere
 Ama *Természetnek* Oskola Mestere
Derhám kél-fel és szól Magyar beszédeket.
 Hát ki szaporítja így a' *Fénikszeket*?
 Mitsoda *Választó-Mester* az (Chemikus) a' kinek
 Az ily tudós Világ dölt remekeinek
 Halhatatlan részit külön valogatni
 Ertelme van, 's elmés őket támoszgatni?
 E' kérdésre *Múzsám* ilyen választ veve
Doktor Segesvári István annak neve
 Szívem lelkeim örvend, és tapsol tenyerem
 Hogy a' ditsért Tudós az én jó emberem
 Örülj te is Haza! sőt kérkedj, mert neked
 Barátodnál is több, mint édes gyermeked.
 Élete fáklója hasznodért kezdett el
 Egni, fizess azért bérét szeretettel.
 Légyen betsülletes előtted munkája,
Derhám, az a' minden Nemzetek tsudája,
 Ki a' *Természetből* formált oly tudományt,
 Mely nélkül alig lelsz nyelvet, és tartományt.
 Te is: ki az *Istent* magyarul tagadod
 Ezt olvasd: 's magadat hamar ki ragadod
 Amaz *Írásbeli* bolondok sorából
 Kiknek *Nintsen Isten*, bög ökök szájából
 Mert szárazonn, Vízenn; égenn addig vezet:
 Hogy meg kell esmerned a' *Teremtő* kezét.
 E' letzkét, mint *Derhám*, oly jól nem írta más,
 Hinni fogsz, légy ámbár látva hívő *Tamás*
 Én pedig kívánom a' *Fordítójának*
 Mint egyéb aránt is barát barátjának:
 Hogy úgy éljen, 's haljon *Doktor Segesvári*
 Mint a' halhatatlan *Természet* buvári.

írta *Mátyási*.

A' *Haller Versuch Schweizerischer Gedichte*; jéből egy Reggeli
Ének a' 89-dik 'Sóltár Notájára.

- 1) A' Hóld rejti magát, 's a' Ködös Fellegek
Távoznak földünkről, szökülnek az egek,
Húnynak, a' Csillagok, 's a' Nap Vidám fugára
Minden Élőt ébreszt, meg virrad nem fokára
A' Hajnal öltözik Lang - színű bársonyába,
A' Reggel örvendez villogó arannyába.
- 2) Rósakkal tündöklő ortzájától futnak
Az Égi seregek, míg letétre jutnak,
Végre a' Reggelnek fel - nyitott Kapujából
A' Világ Szem - fényre ki - jő Kamarájából,
A' felhők habzási rubintal prémesülnek,
A' mezők lobogó arannyal ékesülnek.
- 3) Rósa nyílik, 's magát a' naphoz tükrözi,
Harmatos Gyöngyeit magára öltözi,
A' Liliom pompáz ezüst - szín allatzával,
Magát, 's minket éleszt illatos Ambrájával,
A' Szántó koránt fog, siet ki mezejére,
Hajtja rest ekéjét, 's szánt egész erejére.
- 4) A' Reggeli madár rezzenő tábora
Erdőt 's mezőt el - lép mint felhők' zápora,
Külömböz ezeknek szállások, és formájok,
Termetek, szokások, étkek, honnyok, ruhájok.
Mind ennek óh Felség! valamit látok, léte
Tőled van, 's tölled függ a' Természet élete.
- 5) A' Nap, Hóld, Csillagok futása, Törvényre
Meg - áll mint ő szabta, mind rende mind Fényre,
A' Napbann fel - tette 's meg - gyújtotta fáklyáját
A' Szélnek szárnyat ad, hogy ki - fussa pályáját
A' Hóldnak költsönöz harmatot és Világot
Hogy éllyel vezessen, 's szülhessen fok virágot
- 6) A' Hegyeket porból, 's sárból kerítette,
Titkos ereikbe az értzet rejtette,
A' völgyek öbleit bölts mértékére vette
's A' le - folyo víznek tlatornáivá tette
Az Egnek sátorit ott fenn ki - terjesztette
Es tűz víz Tárházit azokba helyhez tette.
- 7) A' Czet - hálnak mely nyél, 's fú folyó vizeket,
's A' Tengert ostromlja, ad aczél ízeket.
Meg - népesítette a' vizeket halakkal
A' Bérczes hegyeket szelid 's vad állatokkal,
A' nagy Elefántot a' földből fel - tornyozta,
Csont, 's tetem halmait elevenségre hozta,

- 8) A' tfillagos égnek Zaffir bóltzattya
 Kezének t'fak könnyü játékát mutattya,
 Minden hogy maga magának határt tégyen,
 Szentséges Szájának e' szavára lett: *Légyen*
 De óh leg-főbb Felség! a' ki t'fak véges Lélek;
 Csudáidhoz képest kit'finy, 's én is ő vélek.
- 9) Nints azoknak számok, 's ha kell számba - venni
 Szükség a' mint Te vagy Végetlennék lenni
 Óh meg foghatatlan! esmerem határomat
 Fényed el-boríttya fetétes világomat,
 's A' kié Menny, és Föld, 's Tengerek tellyesége
 Egy ilyen féregre nem szorúlt Ditsősége.

írta a' b. e. Piskárkósi
 Szilágy Sámuel Úr néhai
 Ref. Superintendens.

Az Estvének le - írása.

Édes Estve! mely le-festve ülsz az eget felhőjénn,
 Fészkelődöl, 's leskelődöl bársony-szín könnyöklőjénn,
 Ki a' szikkadt, és el-tikkadt világot-fel-élested,
 A' meg-fáradt, és el-száradt földet, gőzbe fereszted.
 Mit vársz ülve, fufs repülve a' Zephyrus Szárnyainn
 Jöjj a' kellő, híves szellő ingadozó vállainn,
 Valahára, hozd el már a' futtogó alkonyodást,
 Adj az el hunyt, dologba unt Természetnek, szunnyadást.
 Már körül-járt a' Nap, 's mindjárt a' nagy Tengerbe tsúszik,
 Holott este, forró teste híves leplekenn úszik
 Gyengénn leheg, alig piheg, 's tán már el szenderedett
 Minden erdő, forrás, ferdő álomba keveredett
 Azt, mint rengő, a' kerengő patakok úgy altatják
 A' viz pereg, zörög, t'fereg; a' fák t'fak úgy halgatják
 Az erdő kong, hol e' t'feng bong a' kövekenn, 's hortyognak
 Suhogási, szufzogási a' szellőknek futtognak
 A' mezőkönn, 's legelőkönn t'fepjei a' harmatnak
 Az ösztövére földre, kövér áldásokot hullatnak
 Mák olajt hint, nyugváfra int az est-hajnal-tfillaga
 Meg-fog mindent, ki nem pihent az álom por mafzlaga.

írta Nagy Sámuel
 Juratus. és Bibliothékárius
 a' Debreczeui Ref. Collég.

*Találos Mesék.**Első Találos Mese.*

Hó fejrbe öltöztettek, Fejér ágyra le-fektettek
 Kézről kézre engem adnak; Még is reám nem akadnak
 De hogy a' tűz mellé ültem, Nem tűda, mert fel-hevültem
 El-pirúlván fejer színem, Minden láthat, vak a' ki nem
 Most tűak azt kérdem hogy a' mi
 Vóltam, 's vagyok, ki tudja mi?

Más Találos Mese.

Meg nem állok, le sem ülök,
 Más más útnak én készülök,
 De nem lovonn, sem izekerenn,
 Sem szárazonn, sem Tengerenn,
 Még sints előttem hegy 's árok,
 Ungot berket öszve járok,
 Járok kelek nappal éjjel,
 Hol haszonnal hol veszéjjel.
 Mert a' mint eredetembenn
 Ugy járásom 's kelésembenn
 Nem tartok egyenlőséget
 Nézem azt mint ellenséget
 Bár az anyám Serpenyöre
 Vét, és mér mindent előre:
 De hogy meg nem állithatja,
 Engem szül 's én vagyok fattya.
 Nem nevezem most Anyámat,
 Sem egy, sem máfik Apámat.
 Meleget e' hideget e'?
 Anyám mindég rejtegeté.

Más Találos Mese.

Minden szemeknek szolgálok, Hideg ellen strázsát állok
 Télbenn ritkán háborgatnak Nyárbann ürgetnek, forgatnak
 Ha hátam a' Napnak vetem, Elöl ékesül termetem
 De ha elől ér a' Világ, Hátul láthat mind a' Világ.

Ezen Meséknek szerzője, Ne légyen elméd gyötrője
 Tekints annak jó Szívére; Mert bár el-fogyott a' Vére
 Lány e' még is ha kérdezed. Ugy szerzőjét fel-fedezed. Sz. M.

*Horatius XIV-dik Ódájának - Mely így kezdődik : O navis , refe-
rent in mare te novi Fluctus , 's a' t. követése.*

- 1) Szegény Hajó! im a' szelek hányak újjabb Habokkal,
Kit már régen szörnyü telek nyomnak fok háborúkkal,
Óh mit várhattz? Rév-helyről Gondolkozzál, a' melyről
Többé ofztán el ne távozz, 's E' fel tételbe ne habozz.
- 2) Lásd mely igen meg ritkúltak Evezöid Padlási,
Kötelei meg tágultak El gyengyültek títlári,
Az Árbotz fa romladoz, A' Ráma is bomladoz,
A' vitorlák szakadoznak, Itt ott alig akadoznak.
- 3) Fenék - Gerendák kötési, Alig tartják magokat,
A' fok Habok üküzési El gyengíték azokat,
A' Tengert nem álhatják, Már untig kiálthatják
Az Isteni kéz védelmét, 's Az Emberek segedelmét.
- 4) Jól lehet nemes leánya Vagy Pontus Fenyvesének,
Lásd é, még is mint meg-hánya Forgója szerentsének
Ne Kérkedj hát Nemeddel, Nagy Hireddel 's Neveddel.
Mit használnak e' festések? Hitván álomi képzések.
- 5) A' bölts Hajóst az ilyen kép Meg nem tsalja, mert keres
Olyan hajót a' mely még ép, 's Nem sülyyed, noha terhes
Ki másként is félelmes, Hogy vólna hiedelmes
El roskadt oldalaidhoz Szakadozott deszkáidhoz.
- 6) Azért játéka szeleknek Ha még nem kívánsz lenni
Ne siess e' mélységeknék Örvényébe bé-menni
Magad kárann tanulhattz, 's Talám még szabadúlhattz
Hív Barátod ezt javálja, Ki károd szívből fájlálja.

*Az Ekklesiának bizonyos környül
állásibann írta a' b. e. Piskárkosi
Szilágy Sámuel Ur Néhai Ref. Sup.*

*Egy Magános Philosophusnak, Néhai Tekintetes Ováry László Ur-
nak érdemlett tiszteletére, 's Mind-szent Hava' 23-dik Napján
1793-ban Miskóltzon történt, 's közönséges fájdalmot okozott
Halálára, a' Meg-bóltának egy Valóságos tisztelője által,
Szívből ki-buzogtatott Szüreti Gyász - Versek.*

Utas! ne mennj tovább, elmélkedj e' sírnál,
Melyre magad ilyen gyászos Verset írnál:
Itt nyugszik a' Hamva Ovári Lászlónak
Jaj! tsak a' hangja is kinos ezen szónak.

E' volt az az ember, kinek embersége
 Ember társa eránt igaz tüzzel ége.
 E' kinek Világi, 's Pap, Katona, Barát
 Egy volt, 's ugy bánt véllek mint baráttal barát.
 Egynek volt Meg-hittje, másnak Tanítója:
 A' ki esmérhette, felölle ezt szólja.
 E' volt az a' Tudós, 's tán egyetlen egy bölts
 Kiben egyeránt volt tudomány és erkölts
 Ki fok jelét adta szép tudományának,
 A' Philosphiát tartván kormányának,
 E' ki a' magános tanulást Kedvelvén,
 's A' tudós Nyelvekbenn telyes kedvet lelven,
 Az *Anglus Frantz 's Német* nyelvét mind el szedte,
 Bátor nem szólt rajtok: de mind jól értette
 'S Ki ha tündökölni óhajtozott volna:
 Rólla Európa már, mind Tudólról szólna
 Ez az a' Keresztyén, a' kinek vallása,
 Olyan volt mint tartya Kristus javallása
 Az az: Csendes élte, 's jó tselekedeti
 Altal mutatta: hogy a' Jésumt Követi.
 E' volt az a' Pólgár, kinek rejtek helye
 A' köz jó dolgának volt titkos mihelye
 Honnan, fok jó munkák ugy ki sűgárzottak
 Hogy gyakran az egész Hazára hatottak
 'S Honnan, fok jó lfjak, mintegy Oskolából
 Hordták a' Tudományt *Mentorjok* szájából
 Egy szóval, e' volt az, a' kit a' Teremtő
 Ugy formált, a' mint tfak egy tükört teremt Ö
 Jó szív, ész, Tudomány, elme 's vig természet
 Ez egyben együtt volt, 's együtt el enyészett.
 Midön alig Hatvan esztendő körül jár
 Illy Ember, illy Tudós, ily Keresztyén 's Polgár.
 Kire egy Városnak nagyobb része néz ma:
 Halál adaja lett - - - Óh Keserves dézma.
 Igy,, hív Baráttjai! tinéktek e' szüret
 Edes must helyett, tfak keserü könyt szüret
 Jertek! hintsünk tömjént áldott sír-halmára
 'S E' következendöt mészük fej-fájára
Ím itt dült el Miskóltz Városa Zászlója
Mert e' sírban fekszik Óvári Lászlója
 Ha már ilyen koránn reád került a' for:
 Nyugodjál tfendefenn meg - sírattatott por!
 Ugy is hozzá szoktál a' magánofságkoz,
 Szokj most az érdemlett Halhatatlansághoz.
 Mint itt meg kerestünk a' *Tusculánumban*
 Lefzünk egykor veled az *Elyzeumban*.